GLAS CRNOGORA

Излази СРИЈЕДОМ и НЕДЈЕЉОМ. — Уредништво и администрација Његошева Бр. 7. — Рукописи се не враћају. — Телефон Уредништва број 64 — Претплата: мјесечно Lit. 8—; — Појединог броја Lit. 1

НОВЕ ДУЖНОСТИ

Увијек је омладина у историји сваког народа била покретач и главни чинилац за сваки напредан и користан рад. Наш народ има безброј примјера током своје краве историје гдје су омладинци увијек носили лучу народног пламена и свјетлили новим болим и чистијим стазама.

Наша данашња омладина, уколико се појединца те оној одоли и безвриједан одређени дио отишао страпутицом, остала је пречишћена и права национална омладина. Она је била прва с пушком у руци на бранику своје народне части и одраза и, иако сталним стражар за спас својег народа, она то остаје и данас. Послије кравих разрачунавања и свакојаких призора, у моменталном србинавању, омладина мора и даље да остане брајактар за препород и опорављање нације. То она може постати на сваком корисном послу, сесрдно се залажући за бољитак своје сопствене нације. Данас се намећу нови задаци, нове дужности и нови планови. Послије витешких подвига и примјера пожртвованости и самопрегора, данас је омладина стигла на праг одакле треба да уведе свој народ у бољу стварност и сигурнију сутрашњицу.

Наш народ, вјешном сеоски живаља, остао је, такорећи, без улуга и корисних савјета. Он је желан правог пута и добре поуке; он то очекује и захтијева. Послије вишегодишњег заваравања и лажи које су разметљиво ширили комунистички бездушници и убијали у нашем народу сваку свијест о истини и вјери, о поштењу и моралу, наш сељак мора да се препороди правом живом и искреном рријечу и дјелима. Наши млади интелектуалци, залазећи у села, учинили би много да у њиху упознавања нашег становништва са приликама и потребама, дајући му корисне савјете и упуте, освијеће жељну душу врлог сељака и тако га отргну из опасних канџи комунистичке зле пропаганде. Наш сељак је јасно и непоштедно манифестово своју привржженост нацији и роду и мушки и јуначки раскрстио са родним злотворима. Али, он је још увијек и неочекивано, а понајвише из незнања, подложан разорној комунистичкој пропаганди која наприје може да зарази и затрује и срце и душу и главу простом човјеку. Још увијек њиме не се понеки можда најхрабрији борац из борби против партизана који сасвим неразумљивим говори и мисли онако како то уче олаки комунистички агенти. Дешава се, напримјер, да на изјесним мјестима, приредбама и моментима такве завјесе „крилатице" распаде и нађраже остане.

Због таквих и сличних појава, прва и најбоља дужност наше интелектуалне омладине је та да, нежалећи труда, зађу по селима и у народ да живом рријечу и приличним отворе очи сељаку који их једва очекује.

Вароши мора да се приближе селу. Не може се очекивати да се село стоји у вароШ, већ се сва моја смјеста крочити ближе сељаку и бити спојено са њим као сигуран водич и путовођа.

Што се тиче самих вароши, гдје се још увијек иза понеких кућерака крије понека комунистичка протива и смишљеним дезорганизационим дјеловањ ради сваку корисну акцију, можемо само одговорити сложним и предвидјеним радом на препороду сопственог народа. Сјетимо се кафанским прислушкивалима и кафеџијама, тима што се подгрејкују и шиљају пјесме у на каме свентуално народне пјесме зачешћемо уста само нашом чистом рријечношћу да у њиху оспособљавања нашег народа за будуће дане нетрагедо до краја у раду на истом присјебинаних и умјетрено. Не би чудно било када би у сваком мјесту што чешће приредивали националне приредбе на коима се кроз искрене и отворене ријечи, „вопиравањ наше славне историје и културно-просјетним програмима манифестовала што већа јединственост и буђна националног духа у складу са великим темељима националне револуције.

За се, ријеријемо, наринје и нарјаке би подмијеј бо наша интелектуална омладина. Без чвакног либералне, са нашим срцем и великим нашим у успјех, она би користила више по што се на први поглед и замислити може. Кад наш народ угледа међе праве синовје и им кад млади доносоли новог доба дошле да му помогну и спасе га, кад наш сељак недар духом и онитра погледа, уходе ријема у нашој омладини праве синовје и будуће поколења, увидјеће свако да чак није наш народ аморфна маса и „домаћи свијет" који треба кога етока на свакакво комунистичко солиђо.

А омладини, прави народни интелектуални омладини, моји ће с правом се ријежати оних Ракићевих стихова:

„Мила земљо моја, . . .
Данас ко те воли тај се моли . . .

АТЛАНСКА ПОМОРСКА БИТКА

најозбиљније угрожава снабдијевање непријатеља

ПОТОПЉЕНО ЈЕ ПОСЉЕДЊИХ ДАНА ЈОШ 30 БРОДОВА, СА 211.500 ТОНА, ТРИ ТЕРЕТНА ЈЕДРЕЊАКА, А ЧЕТИРИ ДРУГА БРОДА ТЕШКО ОШТЕЋЕНА

Ванредни њемачки билтен
од 7 фебруара 1943-XXI

Фиреров Главни стан јавља:

Њемачке подморнице потопиле су у жестокој борбама вођеним против конвоја у изводској за Енглеску и упућеног са провијантом за Сјеверну Африку, 16 транспортних бродова и дистерни за петролеј од укупно 102.500 тона као и 4 теретна једрењака. Друга 3 брода оштећена су торпедом. Једна друга њемачка подморница потопила је у источном дијелу Средоземног мора једну енглеску крстарицу.

Ванредни њемачки билтен
од 8 фебруара 1943-XXI

Фиреров Главни стан јавља:

Прије неколико дана су њемачке подморнице пресреле у Сјеверном Атлантику један конвој који је пловио у правцу истока према британским острвима. Конвој су сачињавали трговачки бродови натоварени преко нормалне носивости, и имао је начрочито снажну пратњу. Група подморница, која је више дана вршила нападе, потопила је 14 бродова, међу њима 5 бродова-дистерна за петролеј, од укупно 109.000 тона. Један други брод је торпедован.

(Берлин) У вези са потапањима трговачког бродовља о којима је саопштено, опажа се на мјеродавном мјесту да невјерне које начрочито бијесни на Атлантиком веома дуго и јаче него прошлих година омета борбу против непријатељског промета. У таквој ситуацији имају успјеси њемачких подморница знатно већи значај. Опажа се да су у ширини Медвежег Острва потопљене двије цистерне за петролеј и два теретна брода од укупно 29.000 тона. У Атлантику су потопљена три брода, међу којима једна цистерна за петролеј. Цистерна за петролеј, која је превозила 18.000 тона горива, одлетјела је у ваздух. Друга два брода потопљена су у Атлантику. Најзад крстарица класе „Дидо" погођена је са два торпеда док је пловила у ширини Солума. Посада је једва стигла да се спаси, јер је већ након неколико минута крстарица потонула. Она је имала 5.400 тона, а наоружана је у пратњи неколико контраторпиљера.

Губици задани непријатељу прошле седмице

(Рим) Биланс губитака заданих непријатељу током посљедње седмице изгледа овако: оборено је 120 авиона, и то 22 над Италијом, 88 над Тунисом дјелом ваздухопловства; а противавионска артиљерија оборила је 7. Ваздухопловство је оборило и до Средоземним морем 3 авиона.

Потопљена су три контраторпиљера и 5 бродова; оштећени су један контраторпиљер и два брода.

МУСОЛИНИЈЕВ ФОРУМ — претставља најсавршенији модерни стадион, на чијему је предњем дио потребно за гајење појединих спортова. Сваки италијанска средњошкола у у његовој градњи са по једним кривинама стопенским који се спајају на горњој спрат. Уз форум је подигнута модерни Академија, у којој се одгајају таленти спортског живота у Италији.

Атланска битка

У вези са атлантичком битком коју Англоамериканци воде против осовинских подморница, опажа се да сигурно неће подморнице дати савезницима да изјашњу побједу. Оне не само да задају тешке губитке савезничкој тонажи него и изазивају губитке мисгобрјних морнара, који се тешко могу замијенити. Енглези су начрочито забринути због тога. Лондонски листови тврде да ће се требовања хране још више смањити. Лондонска влада је нанијела новим типовима њемачких подморница. Захтјева се од надлежног органа да саопшти стварне податке о губитцима које је претрпила трговачка морнарица.

Ток операција у Југоазападном пацифику јако забрињује Енглеза. Недавне јапанске побједе коментарјају се у лондонској штампи са приличном уздрављношћу. Лондонска штампа истиче међутим да, када Сјевероамериканци већ 6 мјесеца дуже положаје на Гуздалканалу не успјешни још увијек да ослободе острво од јапанских трупа, колико ће времена бити потребно да они освоје натраг све територије које су им Јапанци отели у Пацифику.

Большевичке мртве

Западно од Ростова напали су большевици у знаку навртна положаје њемачких трупа. Да би освојили једну позицију оставила су большевици пред линијама једне њемачке пјешадиске дивизије око 3.000 мртвих. Једна формација СС могла је да изброји 900 большевичких лешева. Ово показује жестину борби које су сада у току на разним секторима источног фронта.

Забринутост и коментари о константним потапањима

(Лондон) У овдашњим круговима тврди се да њемачке подморнице омета све планове адмиралитета. Једна енглеска ревија објављује неколико чланака са страних са фотографијама о успјешној акцији осовинских подморница и опасности којом она пријети енглеским транспортима.

Амерички министар Фајнс рекао је недавно да опасност од потапања која прије осовинске подморнице претставља врло тежак проблем за Америку. Директор је ненумјорске банке рекао је да се услед нападе осовинских подморница створила тешка ситуација која ће само постајати све ... и ... ретко значајно лице на савезничкој редова рекао је да ако Англоамериканци не успије побједити њемачке и италијанске подморнице, иду у сусрет опасности да изгубе контролу над морима. Први лорд адмирал-тета Александер рекао је, непрестано говорећи о ... да ... велика потешкоћа на ... да су подморнице ... у ... појединачно бродовље ... на транспорте, док сада ... америчке конвоје ... Затим је додао да осовинске подморнице на свим морима постизају знатне успјехе и да нападају све путеве којим се врши снабдијевање разних фронтова. Британски министар Атли изјавио је да је борба против подморница једна од најзначајнијих чињеница на ... рата.

„Италијански хероји на Источном фронту"

„Италијански хероји на источном фронту" ... Италијани ... Бајрон Ц... ... Ј... ... Ј... ... Ј

МИСТЕРИЈА ЈЕВРЕЈСТВА

Својом [illegible] свијет мистериозно-[illegible] [illegible] својим [illegible] и [illegible] својим [illegible] Јеврејине [illegible] народа. Да [illegible] Библиотеке [illegible] [illegible] може [illegible] дефинисати.

Јевреји [illegible] [illegible] Исте [illegible] [illegible] [illegible]

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Премјештаји

Пјевље: Калничић Стево, шумски чиновник при среском начелству Бар (по молби); Кастратовић В. Ђорђе, учитељ основне школе Ханге, у Какмуже (по службеној потреби).

Потврђени у привременој служби

Четиње: Вујошевић Саво, механичар при механичкој радионици Гувернерства; Казуберовић С. Марко, столар при механичкој радионици Гувернерства.

Уважена оставка

Четиње: Вујошевићу Јовану, чиновничком приправнику при Хигијенском заводу.

Андријевица: Јаблану Алекси, чувару шума.

Пензионисан

Бијело Поље: Бајић Мило, учитељ основне школе Сутиван.

Опозивље се премјештај

Зечевића Н. Василија, учитеља основне школе Жупа (Никшић).

Отпуштени

Прибој: Мишић Б. Бајо, аванчиник дневничар при среском начелству.

Пријепоље: Јанковић Видосава, суплент гимназије.

Престала им служба

Бар: Мартиновић Иву, тумач при среском суду.

Никшић: Копривицу Јовану, учитељу основне школе Велимље; Перовићу Милиоју, учитељу основне школе Горње Поље; Пејовић Босиљки, учитељици Дубоке.

Шавник: Вилотијевићу Радошу, среском љекару.

Прибој: Лабудовићу Милораду, чиновнику пореске управе; Курепа Васу, потпрегледнику финансиске страже.

Иа основне школе

Радови око оправке зграде бившег дјевојачког института приведени су своме крају.

Зграда је потпуно реновирана и предата на привремену послугу управитељу школе, тако да су у њој већ данас отпочела редовна предавања.

Заову школску годину у школи ће се вршити полудневна настава. 12 одјељења радиће прије подне а других 12 послије подне. Забавиште ће бити сређено у просторије учитељске куће.

Пажња радио-власницима

Власници радио-апарата са Цетиња подносе пријаву за радио у три истовјетна примјерка Управи Полиције — зграда бивше основне школе у Змајевој улици, при улазу, десно.

Пријава треба да је написана на италијански и има да садржи податке који се траже Прогласом, а које је донио наш лист у свом броју од сриједе, 3 фебруара.

Руси убијени од комуниста

И они су дали свој удио и овдје. У току 1941 и 1942 годе убијени су на територији Црне Горе они Руси: Глаз ков Петар, Румјанцев Тодор, Лисенко Петар, Григо Никола и Иличковић Клавдија, Руснкиња, супруга убијеног др. Мила Иличковића.

Преминула

У Београду је прије кратког времена преминула Олга Новикова, супруга г. Г. Новикова, дугогодишњег хирурга болнице Данило I на Цетињу.

Покојница је међу нашим грађанством оставила најбоље успомене. Лака јој земља, а породици топло сажаљење!

Ниште површтне

Наша позоришна трупа давала је у режији г. Душана Поповића, у суботу, „Тоска" од Сарда, а у недјељу „Зона Замфрова" од С. Бунића.

Исправка

I семестар у свим школама биће завршен 15 марта.

ЛИЧНЕ ПРОМЈЕНЕ
ДЕКРЕТОМ Н. Е. ГУВЕРНЕРА

а) Постављени су:

На Цетињу:

Вујовић П. Благота, за нутара при Техничком одјељу; Николић Б. Петар, за нутара при Техничком одјељу; Лекић М. Ана, за привремену дактилографкињу, аванчиника дневничара I Дирекције Гувернерства; Јукићевић Михаило, за контрактуалног наставника при Учитељској школи.

У Подгорици:

Вучинић Јоланда, за хонорарну наставницу италијанског језика при гимназији; Габрошек Лекић Татјана, суплент гимназије, за хонорарног наставника од часа за италијански језик при Трговачкој академији; Павловић Боженка, суплент Трговачке академије, за хонорарног наставника од часа за италијански језик при Гимназији.

У Никшићу:

Чукић Милета, за привременог учитеља Основне школе у Опутној Рудини.

У Бару:

Ђукановић Р. Ђукан, за економа у Дому Народног здравља.

У Беранама:

Боричић Н. Шћепан, за санитетског помоћника у Дому Народног здравља.

У Пријепољу:

Попадић Милан, за привременог учитеља Основне школе.

б) Премјештени су:

На Цетињу:

Бошковић М. Милева, забавиља у дјечјем забавишту у Беранама (по мо би) и додјељена на рад секретарију гимназије.

Хаџић М. Вуко, чиновник Пореске управе у Новој Вароши (по потреби службе) и одређен за стручњака Пореске управе; Ранитовић П. Милош, учитељ у Начтама, среза пљеваљског, у Основну школу у Забрђу (по молби).

в) Пензионисани су:

На Цетињу:

Шћ М. Лавар, аванчиник VII Дирекције Гувернерства.

У Бару:

Прелевић Зарија, бивши срески начелник.

г) Опозвани су декрети:

Који се односе: на Беговића Б. Бошка; Марковића Милена, учитеља Шћепања Дрча, — о премјештају, и Јовановића П. Рајка, учитеља.

д) Престала је служба:

Мартиновић Киће, служитељ дневничарки при Државном Тужилоштву на Цетињу; Капетановић Јованки, служитељ дневничарки при Финансијској Делегацији у Подгорици.

ђ) Отпуштени су:

Перазић Шпиро, рачунски чиновник Шљ.ске секције VII Дирекције Гувернерства; Гргуровић М. Богдан, чиновнички приправник поште у Даниловом Граду.

Прилози за аиску помоћ

За аиску помоћ, поред обиљежених прилагача, примљени су у Пљевљима:

Ненадић Анђелка света 3 патака угља
Јовићевић Стеван „ 6 „ „
Селановић Шћепо „ 3 „ „

Они прилози који су сва новчана прилози поједелени су сиротиња и избјеглицама среза пљеваљског, о чему је претседник Црвеног крста г. Прокопије Шћепан, као руководилац читавог рада на прикупљању аиске помоћи, водио Одбору вијрнан извјештај.

„НОВА ГРАМАТИКА ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА" може се добити и директно код Уредништва **„Гласа Црногорца"**.

Школски живот у Подгорици

Подгорица, 1 фебруара. — Овогодишња I фебруар се данас у појединим Дивизијама II дивизије данас у Подгорици. Три Виједе Марка су ову народну, по вијеку велику и, а велике и скоро је. Неки се народ прославио и прекјучерашњи I фебруар? Но, о нему неки друге згоде.

Дан је данас на Трг Виједе Марка живо, управо при да некаквог народног пиће. Ученике жене на простору испред „Нодиса" спаваје времена Виједе Марка. Тако је велико.

ШКОЛСКИ МРАВИЊАК

Прво фебруар ове године — ја некаквог [illegible] ученика ромских основних школа. Послије мене: [illegible] и домаћинске школе [illegible] ученика у свеј основне. Према [illegible] у своје разреде. Први дан, по вар да данас? Нових није 1650 у односу на [illegible] ученика.

Данас дозвољена среда. Ученик гимназије у Подгорици прославио је до данас 1-2 хиљаде ученика. Она наиђе у разне данима ко [illegible] прати мрвљивих. У тих великим школским [illegible] да се тако кажем, стоје разне и по хиљада омладинаца чувајући храну у [illegible] и образовању, како дјечјем школ и [illegible] -бразовне. Ово, мислим, у ствари [illegible] лично добро; да добро своје, за добро своје народа и све друштвене заједнице. Поштујмо за добро своје и будућне. Ово [illegible] Мала, Мо. [illegible] Ми ћемо бити буду и на рад. Одјенио је рекао и ја ствари.

1330 ученика из Вел. реалне (основне) гимназије у Подгорици настављају и образују прво 50 наставника од 12 одјељења ниже гимназије у ове школе. Данас се [illegible] у Подгорици. Но ни комплетан данас се не може говорити, јер је свима тијесно услед великог ратног плена.

260 ученика из Трговачке академије у Подгорици настављају и стручно образују дјечјих наставника. У овој школи, као и у другима, је оногодишњи дух. Прије. Све се нешто добиљеје стекло; забавље жене [illegible]. Но ни омладинаца [illegible] ученике. Сјајна су у стручни рад користи ниже, свакако. Збиљна су да се суштинској [illegible] да се [illegible] мојој [illegible] и колико је стрмен у своју сврху.

*40 ученика Мушке занатске школе образују и наставе у дјечјих наставника. Овдје се рад и друге и послије подне. Рад се као у ниже [illegible] радионици на [illegible] [illegible] Нова настава је шегрске, а нова практичног рада. Теоретски се жели дјечјим [illegible] мали средњем разреду средње школе као услов за улазак у ту школу. Но, [illegible], поједиње је нас с неколико разреда [illegible]. Сјајна дјеца да на [illegible] [illegible] [illegible]

БИТКА НА ИСТОЧНОМ ФРОНТУ ЈОШ УВИЈЕК БИЈЕСНИ

На хиљаде бољшевичких љешева пред њемачким одбрамбеним позицијама

Ситуација на источном фронту

Епицентар совјетске офензиве и даље се у зони Харков и Курск. Нијемци бомбардују позадину совјетске, иза Дона. Она нарочито бијесни у зони Донјег Дона, на Сјеверу и на Орелу. Совјетски покушај да пробију њемачки редови отворивањем и даље остаје непрекидан. Ложај Ростов да би се опет освојио предао Доњеву и територији Украјине. Бољшевици крше уговоре и напоредо са постојећим покушајем. На сектору Доњег Доњеца вјешт се борбе водила крајњим напорима. На уводу Дона ствар је ишла отприлике исто. Доњецки фронт је у ствари и даље остао непрекидан. Покушај да пробије једну рупу у фронту, колико је уочено до сада, у ствари и даље остаје. Сјевјерје Доњеца непрекидно. Ојачане совјетске снаге у Доњецкој области. Ојачане совјетске снаге у Доњецкој области. Ојачане совјетске снаге у Доњецкој области